

dies i coses

PRIMAVERA - 89*
Calonge N° 12

Ja tenc un any!!

100
Ptes.

+

100
Ptes.

dies i coses

Mn. Antoni Vadell, 2
Calonge - 07669
telèfon 65 78 20

CONSELL DE REDACCIO

Toni Vadell i Maimó

Josep Estelrich i Vadell

Margalida Adrover i Manresa

Maties Adrover i Palmer

Maria Adrover i Maimó

Josep Adrover i Vallbona

Jaume Vallbona i Bennàsser

COLLABORADORS

-Nadal Palmer Pvr.

-Jaume Julià

-Tomeu Adrover i Adrover

-Joan Grimalt i Roig

-Marc Vallbona

-Macià Adrover

-Vicens M. Ortega

-Monika Pool

DL 148-1988

Imprimeix:

Edicions Manacor, S.A.

El escrits d'aquesta publicació
expressen únicament l'opinió dels
seus autors.

Per començar

Dies i coses torna esser a la venda, després d'un parell de mesos de replantejaments i vacil·lacions. De moment, enguany, ens hem decidit sortir cada tres mesos, llevat de si feim qualche extraordinari, si el motiu ho demana i el temps ho permet. Ja veis que la revista té una presentació diferent a la d'abans, hem hagut de canviar d'impremta i ara la impremta s'encarrega de compondre les pàgines i les il·lustracions, cosa que ens estalvia molta feina, però que encareix la publicació quasi el doble d'abans.

De totes maneres a no començam d'un capital zero com l'altre vegada, ara tenim algunes subvencions de les institucions de Les Illes, obtinguda mitjansant l'Associació de Premsa Forana, i de l'Ajuntament de Santanyí. A més hem pujat el preu dels anuncis. D'aquesta manera podren sobreviure a les despeses, que sempre són més de les que s'esperen. Hem d'agrair totes aquestes ajudes econòmiques, i també les paraules encoratjadores de tots vosaltres, les quals són vitamines per a seguir endavant amb il·lusió.

A aquest número, el dotze, publicam molt de material que havíem previst sortis abans, el qual després d'un temps no ha perdut l'interès. I si trobau que hi falta res ja sabeu que estau convidats a col·laborar amb nosaltres, i així preparar el pròxim número; aquest haurà de sortir a principis d'estiu. Idò... a veure si us animau a col·laborar.

Que vagi bé i fins una altra.

DIES I COSES

II Concurs persones del Poble

L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, que entre altres coses gestiona les subvencions per a les publicacions membres de l'associació, organitzà, juntament amb el C.I.M. el II concurs PERSONES DE POBLE per aquest motiu; els participants obtindrien una subvenció del CIM. Dies i Coses hi participà amb l'entrevista de la secció d'En Marc, "La Nostra Gent", feta a En Tomeu d'Es Clos.

La nit del 16 de desembre passat les publicacions forem convidades pes CIM a sopar a Ca'n Tronca, a Sant Joan. Convidaren quatre persones per publicació: dos membres de la publicació, el personatge i un acompanyant seu. Hi anàrem l'amo En Tomeu, madó Margalida, En Pep Marinons, i jo, En Jaume de Na Blanca. Abans del sopar fou format el jurat del concurs per un membre de cada publicació. La publicació guanyadora va ser "Pinta en Ampla" de Lluçmajor. Tots vàrem gaudir d'una agradable vetllada i un bon sopar amb gent de tat arreu de l'Illa.

Sant Antoni Abat

El 17 de Gener, es festa al nostre municipi, amb honor a Sant Antoni.

Sant Antoni, pot ser ens sugeresqui; carroces i beneides, i grans fogueres envoltades, de gent de galta vermella i posat festos mentre ballen tonades Mallorquines, i s'enlaire l'oloreta de la llangonissa torrada al caliu.

Però qui va ser realment Sant Antoni?

SANT ANTONI

Sempre és bo recordar als nostres amics. I Sant Antoni és un bon amic de tots nosaltres. Sempre el tenim present, però més que mai quan s'acosten els freds de gener, a Calonge l'hi feim festa, i festa gran.

Sant Antoni nasqué a Egipte cap a l'any 205. Tenia poc més de vint anys quan, en una funció litúrgica, va sentir les paraules de St. Mateu: "Si vols ser perfecte..., vés, ven el que tens", "No vos preocupeu pel dia de demà..."

Distribuí els seus bens -que eren molts- entre els pobres i es retirà a la solitud del desert, on comenà a dur una vida retirada i ascètica.

El sistema de vida escollit per Antoni fou l'anacorètic, però durant els vuitanta i més anys que l'observà no perdé mai el contacte amb l'Església. Va retornar un parell de vegades a Alexandria per tal d'animar i enfortir els cristians perseguits per

Maximí Daia.

El seu retorn de santedat atragué continuament cristians de tot l'Orient, monjos, pelegrins, malalts; també sacerdots i bisbes, que venien a demanar-li consell. Fins i tot l'emperador Constantí els seus fills s'alegraven de l'amistat del sant solitari.

El seu biògraf (Sant Atanasi) escriví la vida del Sant, ocupant-se de les coses de l'anacoreta i de les seves intimitats. Atanasi aconseguí que Antoni anàs a Alexandria, cap al final de la seva vida, per exhortar als cristians a mantenir la fe de Nicea.

S. Antoni morí cap a l'any 356, quan tenia cent cinc anys d'edat. Per la seva voluntat expressa, va ser enterrat en un lloc secret. El sepulcre va ser descobert l'any 561 sota Justinà i les seves despulles passaren a Alexandria i a Constantinoble.

Antoni és el monjo més il·lustre de l'Església antiga. Sense ser fundador

de cap ordre ni haver escrit cap regla, ha tingut molts de seguidors, atrets pel seu caràcter i per l'atracció personal. El seu mode de viure causà una gran impressió en Sant Agustí, el qual el conegué mitjançant els cristians de Trèveris.

I a la nostra illa no podem deixar de recordar als nostres bons amics els ermitans de Sant Antoni i Sant Pau, escampats per tots els santuaris de Mallorca.

Sant Antoni ha fruit sempre d'una gran veneració, la qual ha revestit moltes formes. Nosaltres el veneram també com a patró dels animals domèstics i solem veure'l representat acompanyat d'un porc.

Això té el seu origen en els religiosos que a l'Edat Mitjana s'acolliren sota el seu nom; aquests,

introduïren el costum, en moltes parròquies, d'alimentar un porc, que tenia el dret de pasturatge lliure en tots els camps de la parròquia i era mort, en benefici dels pobres, el dia 17 de gener. Per ser distinguit dels altres, l'animal solia portar una campaneta al coll; així era acollit i alimentat per tothom. Aquest costum encara es dona avui a molts de pobles petits escampats per tota la geografia espanyola.

Esper que coneguem tots un poc més al nostre Sant i que les nostres festes populars en honor d'ell siguin unes festes plenes d'alegria.

Sant Antoni gloriós, un do vos demanaria: beneiu joves i majors, donau-los salut, pau i alegria

Nadal Amer

**MODES
JANINE**

centro comercial El Pueblo, tienda n.º 25
CALA D'OR

TEL. 65 78 47

EN MARC, REGIDOR DE CULTURA; contesta a Dies i Coses

La premsa de Ciutat ens ha parlat aquests dies d'una reunió entre el Consell, l'O.C.B., n'Aina Moll i els responsables de Cultura dels Ajuntaments Mallorquins per tractar la Normalització Lingüística als ajuntaments. En una de les fotografies, de "Ultima Hora" podem destriar en Marc. I ens interessa saber el que es va dir allà sobre la qüestió i el que es fa en aquest sentit aquí, a Santanyí.

DIES I COSES - Conte'ns; en general, que es va dir a aquella trobada; vau prendre cap decisió?

MARC -La trobada responia a un convit que va fer el CIM als Ajuntaments mallorquins per tractar de l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística.

El CIM ha encarregat a l'Obra Cultural Balear una campanya de sensibilització popular a favor del ple recobriment de la llengua de Mallorca, i la persona responsable per part de l'O.C.B és precisament n'Aina Moll.

En quant a les decisions que es van prendre només va ésser el comunicar-nos als ajuntaments la posta en marxa d'aquesta campanya i que ens enviaren documentació amb orientacions de l'esmentada campanya. També s'organitzaran, pels pobles, actes públics d'explicació del contingut de la Llei de Normalització

que comprngui els aspectes històrics, jurídics i lingüístics, seguit de col·loquis amb el públic per aclarir dubtes, i també per poder recollir de la gent suggerències o possibles accions que afavoresquin el procés normalitzador.

D.I.C -Al nostre ajuntament, ¿què s'ha fet fins ara?

M -Encara que consider que no és massa, si que s'ha fet qualche cosa. Els noms dels carrers ben prest estiran retolats tots en català. Totes les publicacions de programes o de caràcter cultural també es fan en la nostra llengua.

D.I.C -Quins projectes teniu? ¿Heu pensat en una assessoria com a altres Ajuntaments com Llucmajor, Sa Pobla, etc.?

M -Tenim projectes, encara que alguns només són idees que han de menester desenvolupar i perfeccionar. M'agradaria que els funcionaris fessin un curs de català i que els membres i impresos de La Sala tots arribassin a estar en la nostra llengua. També pens dur a terme una campanya de convidar als establiments comarcals a que posin els rètols dels seus negocis en la nostra llengua.

Encara no hi ha res concret, però també hem pensat en tenir una persona que ens assessori amb

temes lingüístics tal com fan a d'altres pobles.

D.I.C -En aquest terme encara no hi ha cap escola que sigui oficialment catalana. Als Consells escolars hi ha un representant de l'Ajuntament. ¿que podria fer aquest representat de l'Ajuntament per afavorir la Normalització?

M -Efectivament a cada Consell Escolar hi ha un representant de l'Ajuntament que no som jo i ignora si pensen fer res en aquest sentit. Per ventura podríem parlar-ne i començar amb aquesta tasca.

D.I.C -El bilingüisme és (quan parlem d'un territori bilingüe, no d'una persona que parla dues llengües) un procés de substitució lingüística, cres que canviaran el procés de substitució, pel de recuperació i així arribar al de normalitat? Quines circumstàncies s'haurien de crear? I, quin temps necessitariem?

M -Encara que no em consider un expert, jo personalment no tenc cap inconvenient en que a les Balears tinguem oficialment el bilingüisme. Hem d'afavorir el que es parli en català; l'hem de promocionar i fer estimar tant pels qui són d'aquí com pels que han vingut de fora, però també hem de tenir un respecte per aquells que s'estimen més

parlar en castellà, que és la llengua oficial de tota la nació espanyola. Per mi abans que qualsevol altre cosa són les persones com a tal, i per això el que és primordial és el respecte als damés, pensin o no com jo, vulguin parlar o no el català.

D.I.C -Deixam de tractar l'espinós tema de la llengua, quines altres activitats culturals ens pots comptar de les que es fan des de l'Ajuntament.

M -Evidentment, la tasca d'una regidora de Cultura d'un Ajuntament és molt més ample que el tema de la llengua, encara que moltes de coses van lligades, per exemple: a Santanyí, feim el Certamen de Poesia Bernat Vidal i Tomas en català, o editam els programes de festes en català, etc. Enumerar aquí les restants activitats culturals que tenim a l'Ajuntament seria un poc llarg de comptar en una sola resposta. De totes maneres, tenim activitats, per ventura n'hauríem de tenir més, i per això estam oberts a les suggerències i a les iniciatives de les persones i entitats que tinguin inquietuts culturals i vulguin millorar el nostre poble en aquest sentit.

CONSTRUCCIONS
TE D'OR, S.A.

C/. Fort Mayor, 13

CALA D'OR (Santanyí)

PELUQUERIA PARA SEÑORAS
FRiseur FÜR DAMEN
LADIES HAIRDRESSER
COIFFEUR POUR DAMES

PEDICURA
MANICURA

Lena

Esquina Cafetería LEO
Avda. de Bélgica, 8 - Tel. 657210
CALA D'OR (Mallorca)

Sor Francisca Bagur Comelles

Dia 14 de Gener, als 76 anys, morí sobtadament a la Residència de les Germanes Franciscanes de Calonge, Sor Francisca Bagur.

Era natural de Ciutadella on nasqué el 30 de Juliol de 1911. De la seva ciutat nativa en conservà un record molt agradable estimant profundament els costums de la seva terra.

Entrà al Noviciat a Pina, dia 23 d'abril de 1930 als 18 anys. Dia 27 d'Octubre de 1931 es consagrà totalment a Déu amb els vots de pobresa, castedat i obediència.

Exercí de mestre d'infants i cuidà els malalts amb gran sol·licitud en diferents pobles de Menorca, Castella i Mallorca.

La guerra civil la sorprengué a Menorca i continuà ocultament la bona feina del Bon Samarità cuidant malalts i donant-los el consol de rebre l'Eucaristia. Sempre recordà amb gran veneració haver estat ministre extraordinari del Sagrament de l'Eucaristia i guardà com una relíquia molt estimada la capseta de pastilles que li serví de postaviàtics durant aquells anys tan trists.

Fou una ànima d'una gran tendresa espiritual, d'un profund i sentit amor a Jesucrist i a Maria. Tingué una gran veneració pels Papes, Bisbes i sacerdots.

Als darrers anys de la seva vida de recés a Calonge visqué a la perfecció el misteri de la vida oculta i de silenci de Nazaret deixant entre els calongins un bon record de senzillesa franciscana i d'afabilitat.

A l'hora d'ara creim que ha rebut ja els premi dels elegits.

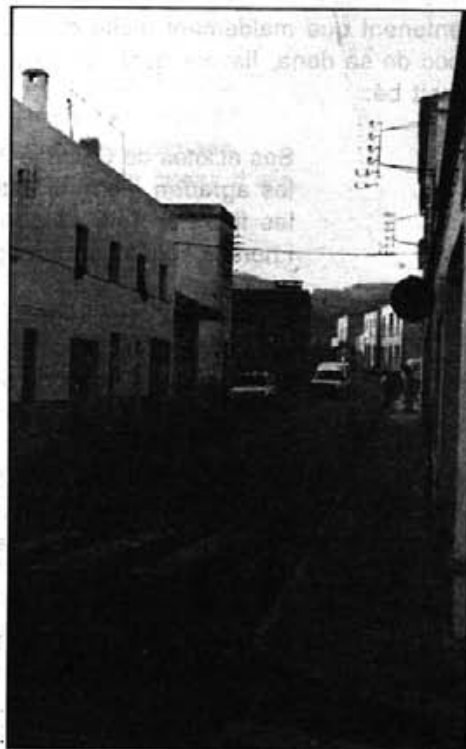
Els nostres carrers

El carrer "Isaac Albéniz", du aquest nom des de fa una trentena d'anys. No, aquest no és un personatge de llogaret, però ben segur que els afeccionats a la música clàssica saben bé qui és.

N'Isaac Albéniz va néixer a Campodrom, al Principat de Catalunya, l'any 1860 i morí a Cambo, País Basc, l'any 1909. Albéniz comença els estudis de música i piano a Barcelona i després a París. Fou un nen prodigi, al 8 anys feia concerts a moltes ciutats catalanes. De Barcelona, la família Albéniz passà a Madrid, a on Albéniz aprofità per estudiar al conservatori d'allà. Fou millor artista que no estudiant, viatjà per diferents ciutats castellanes. Hi interpretà un repertori musical no gens fàcil, d'autors com Scarlatti, Bach, Mozart, Beethoven, Schumann i Chopin. L'any 1872 anà a l'Argentina, al Brasil, a Puerto Rico i a Cuba, i el 1875 als Estats Units.

Estudià a Leipzig, fou alumne de Liszt a Budapest (1878) i guanyà una vega del Conservatori Reial de Brussel·les (1879) on obtingué el primer premi de piano. Durant alguns anys va seguir fent concerts per Europa i Amèrica. L'any 1883 se casà amb Rosine Jordane i l'any 1893 es va establir a París i allí feu

amistat amb Fauré, Vincent d'Indis, Debussy i Dukas.

L'estil del pianista era fort i expressiu, però encara ho era més en la composició; l'estudi de la magna obra d'Albéniz permet d'entreveure la trajectòria d'una rica inspiració, sense precedents ni analogies.

Bibliografia
Gran Enciclopèdia Catalana

Dies i Gloses

* GENER

Desitjam que aquest any nou sigui bo per tots i que durant aquests dotze mesos del 89 se facin moltes gloses i cançons bones i guapes com ses que avui presentam que són fetes per en Tomeu Adrover i Adrover, en Tomeu "Vellana".

En Tomeu fa de picapedrer i un dia se va trobar amb una manobra amb un càvec que no sabia pastar sa mescla i li va dir així:

Remena que te remena
remena ben remenat
i amb estar ben arreglat
llavones te jeus d'esquena.

També ha fetes codolades i bastantes cançons que parlen d'al.lotes o dones com ses dues que venen a continuació. Sa primera sa veu que anava dedicada a ses fadrines joves i amb sa segona crec que dóna ben entenent que maldement molts de casats sa queixin un poc de sa dona, llavors qual l'han de menester les cau molt bé:

Ses al.lotes de Calonge
les agraden molt ets esters
les fluixejen tots es perns
i només suquen sa taronge.

En dir dona
dius dolent
però saps que ho és de bona
quan un "homo" en té talent.

I ja que estam aprop de ses festes de Sant Antoni en Tomeu n'ha fetes que parlen d'aquest Sant i també d'aquesta revista. L'hi agraïm la seva col.laboració.

Jo llejesc "dies i coses"
perquè moltes n'han de passar
jo deman que siguin bones
i que les poguem contar.

L'amo de Son Cantegrins
en va dir una de bona:
Sant Antoni no té dona
i és es patró d'es fadrins.

M'han cercat per Sant Antoni
perquè fes una cançó
i no he volgut dir que no
i aquí hi ha un recordatori.

Molts d'anys per tots i salut
Tomeu Adrover i Adrover

En Tomeu Vellana

* FEBRER

En Joan Grimalt Roig, que actualment viu a Cala D'or, va neixer a Calonge es fill de calongins i està casat amb una calongina.

Com molts de mallorquins ha viscut es canvi de passar d'un món com és la pagesia a un altra prou diferent que és el món del turisme.

En Joan és un glosador de primera fila. Basta sentir o llegir ses seves gloses per poder comprovar que son d'una gran qualitat.

Ens ho demostra amb aquest glosat que teniu davant en el qual ens conta coses prou interessants d'aquests dos mons que són la pagesia i es turisme:

QUI NO HA TOCAT A S'ERA?

Qui no ha tocat a s'era?
major o de mitja edat
vegent l'amo embambat
si havia replegat
que bastàs per sa pastera.

Rebassots, mata i ullastre
llenya que pes forn bastàs
i a tothom que passàs
a mostrar-li es porc gras
i polls voltant sa benastra.

S'escudaller ben ple d'olles
sa més grossa pes cuinat
i amb so moro enmascarat
veim jugant amb ses ermollas
amb so foc totes ses colles
amb sa sogra a n'es costat.

Ja no queda pagesia
totnom és picapedrer
electricista o camarer
taxista o també guia
i es que per res servia
com jo, fa de jardiner.

A on era sa paissa
hi ha un banyo acabat
i en esser major d'edat
envers de carro envelat
tothom veim s'ha comprat
R-5, Ford o Ibiza.

Ran dels adolços que un temps
just hi havia salvatgina
tot ja es jardi i piscina
just a blocs d'apartaments
i d'esquena sense sostens
pren es sol neta i padrina

Si he hi baixau a s'estiu
no es coneix ric ni pobre
tot cristo va sense roba
fa molt si es tapa es niu.

I ara per acabar
aquest grapats de cabotades
que no pregui just de bades
qui encara te bestià
que molts prest vegem brollar
del cel totes ses teulades.

Joan Grimalt i Roig
Febrer 1989

Son cançons que ha fetes expressament per aquesta revista en Marc Vallbona:

CANÇONS DELS SALERS

Calongins deixam lo dol
cantem tots amb alegria
i amb gaoig anem a dar
bones pascos a Maria.

Un àngel de bon matí
la bona nova ens ha dat
que el Senyor que va morir
avui ha ressucitat.

Aquesta diada gran
tan hermosa i tan xalesta
a tot el mon convidam
a cantar per fer més festa.

Bona gent acostauvos
ara té sentit la vida
Al.lèluia alegrauvos
avui és Pasco Florida

....

Madona d'aquesta casa
voleu rebre els salers?
i si ens dau una panada
non tindreu cap quexa d'ella.

En aquesta casa bella
voltada de romanins
es casa d'una poncella
que captiva als fadrins.

Per darvos les bones festes
ben de pressa hem vingut
Déu vos conservi la salut
amb amics, amor i llesques.

Mestressa que sou garrida
la millor d'aquest redol
donaunos tot de seguida
panada i rubiol.

Que Déu guard aquesta casa
amb la gent i el seu cabal
que no mai vegeu el mal
sino salut i bona ajuda.

Salut amics, quedau en pau
gràcies pel rabiol
fins l'any que ve si Déu vol
bona gent, adeu siau.

Març 1989
Marc Vallbona

* MARÇ

Quan pensam amb ses festes de Pascua de Ressurrecció, tot d'una les relacionam amb la mort de Jesucrist, o també amb ses tradicionals panades i rabiols ja que no solen faltar a cap casa aquests dies tan especials.

Però també hi ha un altra acte molt important es dia de Pascua: es cantar sales.

Es una tradició que aquí a Calonge havia estat un poc oblidada durant uns anys però aquest any passat crec que podem dir que també va ressucità es dia de Pascua i amb molt bona salut gràcies a aquest grup d'Amics de sa Tercera Edad que amb tanta alegria i simpatia varen tornar cantar ses cançons des salers.

I com que aquesta pàgina la dedicam a ses cançons i gloses no podiem trobar res més apropiat per aquestes dates que aquestes cançons tant guapes i tant ben fetes i que bé poden servir per cantar es salers es dia de Pascua Florida.

Son cançons que ha fetes i que bé poden servir per cantar es salers es dia de Pascua Florida.

NA FRANCISCA DE NA BURGUERA

NA FRANCISCA DE NA BURGUERA, ASSISTENTA DE VOL

Na Francisca de Na Burguera, que tots coneixem, és, possiblement, l'al.lota que vola més (en el bon sentit de la paraula) d'aquesta rodalia. Ens diu que de petita sempre havia tengut molta il.lusió d'esser assistenta de vol. Es va presentar l'ocasió i fa un any es va decidir.

Per arribar-hi va haver de superar els examens del curs d'assistenta, i unes proves d'idiomes, les quals no va trobar gaire difícils; cal dir que ella s'enten en d'avers deu idiomes.

Contestat a les nostres preguntes ens ha contat més coses:

- A quina companyia fas feina i quins vols feis?

Sa companyia a ó n treball, és una companyia xarter mallorquina, denominada "Air Europa", que va neixer fa dos anys i ja és una de les millors a nivell estatal, disposa de nou avions, però te previst ampliar sa flota.

- Com és sa vida d'una "assafata"?

Anam a tots els països d'Europa, des de els nòrdics fins a Canaris, està previst al proper hivern volar a Estats Units. Sa vida d'assafata no és molt passada, perquè a pesar de treballar bastantes hores seguides, hi ha molt de temps per descansar. Es una professió molt entretinguda perquè sempre viatges i coneixes moltes coses. Sa feina que normalment feim depen de la duració dels vols, però sempre se dona informació als passatgers i es fan ses demostracions de com actuar en cas d'emergència. En els vols de poca durada es serveixen beures i menjars, i donam un servei de venda a bordo.

- Hi ha b o n companyarisme?

Sí, entre tots els que feim feina hi ha una gran amistat; sempre que tenim qualche problema mos ajudam un a s'altre. De veres estic molt a gust.

- Conta-nos qualche anècdota.

Lectors de "dies i coses", pujau a bordo

Més que una anècdota, és una cosa que mos va fer molta gràcia. Un dia me cridaren per un vol de Palma a Sevilla i la sorpresa va esser quan estavem esperant els pasatgers, que se varen presentar tot un batalló de 115 guardes civils, vestits de militar, tots ben formats, eren de la guardia del Rei.

Francisca, que se-
gueixis disfrutant de
sa teva feina i quan

passis per aquí dalt, ja
diras qualche cosa.

Clos.

Dalt del cel un avió
vola i vola sense por;
cap aucell no el pot seguir
quan travesa un núvol fi.

Fa un xiulet agut i fort
mentre vola cap al nord.
El sol diu tot divertit:
quin aucell més eixerit!

MOTOR

A l'article d'aquest mes dedicat al motor vos parlaré del tema de la seguretat dels cotxes de ral·lies.

Com ja es sab un cotxe de ral·lies és un cotxe de sèrie o sigui que es fabrica en gran número per a la venda al públic en general. A partir d'aquesta base, al cotxe se li converteix en un cotxe apte pels ral·lies, sempre i quan compleixi les normes de seguretat que la federació exigeix.

La Federació Espanyola d'Automobilisme, juntament amb la Federació Balear, tenen unes normes de seguretat establertes per als pilots i copilots. Aquestes mides s'apliquen, per supòsit, al vehicle inscrit en una cursa.

Aquestes mides són les següents:

1.- BARRES ANTI-BOLCADA:

Consisteixen en un tubs d'un material molt fort que rodejen tot el cotxe en el seu interior, estant les barres aferrades molt fort al "xassis".

La finalitat d'aquestes barres és per en cas d'una caiguda a un barranc o per accident amb voltes de campana -per exemple- el cotxe es copeja, però el interior segueix estant lo suficientment moldejat pel pilot i copilot.

2.- VIDRES LAMINATS (TRIPLEX)

El vidre davanter ha d'esser laminat. Això vol dir que està fabricat amb unes làmines de vidre, que en cas de rompuda, surti el vidre cencer o si queda romput però fixe en el cotxe no desprendgui partícules de vidre els quals podrien produir talls als ocupants.

NOTA.- Avui dia la majoria de vehicles ja surten d'origen amb aquest tipus de vidre.

3.- TRIANGLES D'AVERIA

Aquests s'utilitzen en cas d'averia del cotxe o d'accident quedant el cotxe ocupant part de la carretera, posant-los a una distància discreta per a que els demés vehicles en competició s'adonin de que hi ha un obstacle en la carretera.

Aquests triangles són els mateixos catadiòtics que estan obligats a dur els camions de transport.

4.- EXTINTOR 5 QMS. MINIM

No té massa explicació. S'utilitza en cas d'incendi, però si no el duus a la sortida de la cursa els jurats no et deixen competir.

Es un factor més del sistema de seguretat.

5.- DESCONNECTADOR ELECTRIC

No és un com dels que posam en els nostres cotxes. Un talla-corrents d'un vehicle de competició és bastant més complexe.

Aquest desconectador talla totalment la corrent des del interior del cotxe, i, en cas d'accident en el que els ocupants quedin inconscients, també té una claueta de seguretat exterior que qualsevol comisari de cursa pot accionar fàcilment.

6.- CINTURO "ARNES" DE SEURETAT

Tots sabem el que és un cinturó de seguretat ja que diàriament estam obligats a posar-nos-lo quan circulam, però

aquests són el model convencional dels cinturons.

Els cinturons d'ARNES són bastant diferents als altres. Aquests consten de quatre o sis punts de subjecció que abarquen des de 2 punts -un en cada lateral de l'assient- que serveix, en cas de bolcada, que el pilot no es desprengui de l'assient. Altres 2 punts darrera l'assient, o més bé des del centre de la cintura, passant pel pit i per les espatlles del pilot cap a la part de darrera del vehicle, fan que en cas de col·lisió frontal el pilot no pegui amb el pit en el volant.

7.- "MONO" IGNIFUGO

Es una prenda que està fabricada amb teles que trigen un cert temps en prendre-se foc. El temps que triga un "mono" ignifugo es prendre-se foc és de 25 a 30 segons.

Per supòsit que tan poquíssim temps sembla que no ajudin en res. Però si feim la prova, una persona triga molt menys segons en sortir del cotxe. El cas és que si el cotxe s'incendia d'una forma ràpida i total, les llamarades afectaran als ocupants; si vas amb roba normal, al mateix temps que pren el cotxe prendran les robes, però si duus una prenda ignífuga tenim un marge de temps suficient de llevar-nos el cinturó, obrir la porta i sortir.

O sigui, duent roba normal podràs sortir, però amb la roba ja encesa i amb el "mono" ignífugo NO.

Tots els pilots de qualsevol competició automobilística estan obligats a dur aquest tipus de roba.

8.- CASC HOMOLOGAT

La funció del casc es protegir el cap tant del pilot com del copilot.

9.- Una altre forma de seguretat i que passa desapercebuda per a la majoria d'espectadors, és dur una cartolina aferrada en el vidre de darrera a l'esquerra amb totes les dades dels ocupants: tipus de sang, Rh, etc...

I com a última mida que vos explicaré:

10.- Per a pujades, com la de Sant Salvador, exigeixen un sistema d'extintors incorporats en el compartiment del motor que, en cas d'accident amb perill d'incendi, s'accioni automàticament.

Macià Paulo

- TOPOGRAFIA
- TALLER MAQUETAS
- PERSPECTIVAS
- DESARROLLO DE PROYECTOS

Estudio
S.L.L. Edis

OFICINA TECNICA - TALLER DE MAQUETAS

CALTOP. S.A.

CALCULO y TOPOGRAFIA, S. A.

DEPRO SA.

DESARROLLO DE PROYECTOS, S. A.

Taller Mecánico

Barceló y Adrover, C. B.

Calle Rafael Adrover, s/n. - Tel. 657319

07669 - CALONGE (Santanyí)

TRESCAPUIG

Banyalbufar i es Port des Canonge, són dos noms que per Calonge sonen exòtics. Estan emplaçats, des del punt de vista Calongí, a l'altre banda de Mallorca. I segurament abans de que

es fes la tant fructuosa associació d'amics de la tercera edat, eren pocs els Calongins que haguessin atravesat la Serra Nort, hi haguessin visitat aquest poble.

Banyalbufar, és un

preciós poble, abocat a la mar del nord Mallorquí, que segurament banya, amb les seves aigües fetes polsim, les cases del poble, quan bufa la tramontana. El poble, esta guanyat amb feixuga

feina, als torrents i empinats costers, mitjansant el sistema de marges, que innumerables generacions han bastit amb la seva suor. Marges que temps ha, sustentaven vinyes, que creixien baix

**PERRUQUERIA
UNISEX**

*Sebastià
Roca*

9h. a 1h. del matí
3h. a 8h. de l'horabaixa

i hores convenides

☎ 65.82.20

Ca'n Roca, 13 07669 Calonge - (Santanyí)

la baronia de Banyalbufar, que ennobliava l'indret.

Però la roda del temps no s'ha aturat, i el conreu de les vinyes i del camp en general s'ha anat deixant, davant l'entrada d'un turisme, que poc a poc, com quan s'amera un ble, implacablement, a anat comprant Mallorca i estenguent la folia urbanitzadora per damunt pinars, i alzinars, sempre cercant els reconcs més bells per tancar-los de filferro, tot enrevoltant "VILLAS", com les que tant abunden per al nostra rodalia.

Precisament per gaudir de païssatges sense urbanitzar, és pel que TRESPAUIG, surt del terme amb direcció a pobles com a Banyalbufar, que si bé complen amb algun hotel i altres explotacions turístiques, han sabut integrar-los en el paisatge sense que desentonin de demés.

La "companyia" que sortí de Calonge, la formaven vuit persones en aquesta ocasió, i varem

aprofitar el nostre pas per Felanitx, per omplir sa taleca amb les virtualles, tan necessàries, per poderassaborir mes bé la jornada. Quan passavem per Esporles, ja teníem rates per la butxa, i varem decidir aprofitar l'excursió de berenar, per aturar-nos a contemplar l'encant de "La Granja", enrevoltada de magnífics arbres i situada enmig de la vall per la que baixa un torrent que dona frescor als marges, on hi pasturaven dos ases i un pollí.

Després d'una altra tirada amb el cotxe, arribarem al lloc de partida de l'excursió propiament dita, a un revolt de la carretera des de hon es pot contemplar Banyalbufar.

Partirem ben animats entre bromes i alegria, per un camí que penetra el bosc, de una manera tal, que sembla un tub forrat de vegetació verd-lustrosa, en el que alternan les finestres que ens permeten guaitar a l'immensitat del mar, que copetja els esculls, mudant la seva blavor

profunda, pel blanc brillant de la seva escuma.

El camí, que corr paral·lel a la costa, passa per un lloc en que un gran penyal, s'enlaire per damunt aquest, reflectint la fragor del mar, creant un espectacle natural impresionant, on el visitant es sent un grà de pols, davant els forces de la natura que han modelat aquest païssatge. Des d'aquí, ja es desllia, allà lluny un esperó de roca afitorat a la mar, es tracta de Na Foradada. Península que volem assolir en una propera excursió.

El camí que anam seguint, va perdent altura i passa per la vora de una antiga casa que està situada dalt d'un turó, segurament amb un antic propòsit defensiu, es tracta de Son Bunyola, que anam deixant a la nostra dreta, enrevoltada dels seus marges de pedres.

El camí a partir d'aquí deu tenir be els vuit mtes. d'amplada, i la terra és de un color vermell encés com mai no habíem vist.

Anam baixant per ell fins que a la des-embocadura de un torrent, ens trobam amb la mar, que romp la seva ira contra els macs de torrent de la platja de Son Bunyola, uns macs vermellosos que estan decorats amb curioses vetes blanques, que semblen obra de algun escultor vanguardista, que no es altre que la natura.

Tot això, i ja s'ha fet l'hora de tornar, però no sense abans aturar-nos a un revolt del camí, a fer un poc de caliu per torrar el llom que hem duit, i que adobat amb romaní, té una bona acollida entre nosaltres, que amb tant de caminar, un ja no s'enrecorda de si ha berenat. Després de l'apat, i d'apagar ben bé el foc, refeim el camí de tornada fins els cotxes que ens esperen per tornar-nos cap a cases.

dies i coses

CABRERA

El passat 16 de març, es reuniren a Ciutat milers de manifestants convocats per Grup Ornitològic Balear, en defensa de l'archipielag de Cabrera.

Dies i Coses, vol afegir-se a aquesta manifestació popular per una causa que creim justa, i per tant ens subscrivim a l'editorial de la Associació de Premsa Forana de Mallorca.

Cabrera lliure

Fa ja uns anys, diversos grups i organitzadors, de caire ecologista varen dur a terme una campanya de sensibilització de la opinió pública i, al mateix temps, una batalla legal a fins i afectes d'aconseguir que Sa Dragonera no fos urbanitzada. La incomprensió i el desinterés de l'Administració i el desinterés general versus la defensa del nostre patrimoni mediambient foren vençuts per la tenacitat dels qui tenien la raó del seu costat. La raó legal se'ls donaria també amb el temps. Avui, patrimoni del Consell Insular de Mallorca, o, la mateixa cosa, patrimoni de tots els mallorquins, Sa Dragonera resta per a sempre lliure de la possibilitat de ser alterada i destruïda per l'ambició i en profit d'uns pocs.

A l'altre extrem de l'illa, un petit archipielag, Cabrera, està en aquests moments pendent d'importants decisions polítiques que hauran de determinar el seu futur; unes decisions que no pareixen fàcils donat que s'estan debatent distints graus de protecció i no es pot tenir encara la certesa que les decisions que es pendran resultin les més adequades i convenientes. Encara que la història de Cabrera és molt diferent a la de Sa Dragonera.

Afectada per a fins militars l'illa ha romas vigilada i protegida per un petit destacament que, és ben cert, no ha alterat substancialment el medi ambient. Per contra ha hagut de suportar unes maniobres militars que fa temps són fortament rebutjades. Així i tot no ha planetjat sobre l'illa el fantasma de la urbanització i resta pràcticament intacta essent l'últim reducte d'aquesta natura que ens queda.

Com s'ha de fer per protegir Cabrera en el futur? Aquest n'és el gran debat. El Govern de Madrid pretén que Cabrera que di en mans de l'Exercit, continuant amb

PREMSA FORANA

Halcón peregrino

unes maniobres militars encara que renunciant a l'ús del foc real. En aquest sentit està arrossegant a un ximple PSOE, en contra d'anteriors posicionaments i a un feble Govern Autònom que, a canvi de no se sap molt bé quina casta de contrapartides, pareix disposat a donar el seu placet als desitjos d'un distant i poc sensible poder central. Al marge d'aquestes intencions hi ha una Proposició de Llei Orgànica, al Congrés dels Diputats, aprovada per unanimitat per Parlament de Balears que pretèn que Cabrera sigui en el futur Parc Nacional Marítime-terrestre i Reserva Integral, el més alt grau de protecció que es pot aconseguir per un àrea natural sota control i administració de l'Estat. Però aquest assumpte fins i tot abans de ser debatut pareix que no arribarà a bon terme. Restaria encara una tercera possibilitat com és declarar Cabrera Parc Natural per la Comunitat Autònoma, encara que no pareix que s'empri aquesta via legislativa.

El Parlament de Balears és sobirà i competent per a pendre decisions que afecten la integritat del seu territori i el Parlament Espanyol hauria de respectar-les escrupolosament. Seria de desitjar per tant, ara que encara som a temps d'evitar un atropell a la sobeïria popular de les illes, que l'acció política dels partits amb representació parlamentària a Balears i a Madrid foren conseqüents amb els seus propis actes i del Parlament de l'Estat emanara la desitjable declaració de Parc Nacional per a Cabrera. Altres decisions foren un frau i a la vegada un desbarat imperdonable.

Cabrera, com abans Sa Dragonera, s'ha de veure lliure per a sempre de la degradació i la destrucció.

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR*PISCINES

C/. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
Tel (971) 575261

UN VIATGE PER L'ALGUER I SARDENYA

Arribarem al final del mes de juliol a l'aeroport de L'Alguer o L'Alghero com es diu en italià a l'Illa de Sardenya, pertanyent a la província de Sassari, la més nòrdica de les quatre províncies en que es troba dividida administrativament la comunitat autònoma de Sardenya, l'illa més grossa del dit arxipièlag, va esser unes sis vegades i mitja el que és l'illa de Mallorca, amb una població propera als dos milions d'habitants. La primera sensació de la nostra arribada a l'aeroport, gaire bé paregut al de Xerés, fou la agobiante calor d'una tarda embrumada d'estiu, amb un ambient molt carregat, que feia de les dues hores d'espera que havíem tengut abans de partir-hi, de l'hora de viatge que hi ha desde Palma, una joia enfront del que semblava aquell forn.

Hi havia en el nostre cor una preocupació, era la de com reaccionaria la més petita de l'expedició davant d'aquella experiència, ja que era la primera vegada que sortia del seu cau, i el lloc que havíem triat no permetia de tornar tan fàcilment, ja que malgrat la proximitat geogràfica no hi havia altre vol de tornada més que el que del cap de cinc dies ens vendria a recollir, venia a esser com si haguéssim

cremat les naus.

Ja arribats a L'Alguer, aquesta ciutat tan

entrenyable per la nostra cultura, on parlen la nostra llengua, amb accent italià,

ens sorpren la quantitat de monuments que recorden la seva història i, l'estada de la gent provinent de Catalunya, sorpresa que aniria cresquant dia rera dia, al descobrir la riquesa arqueològica d'aquella illa.

Llogat un cotxe per aprofitar al màxim els dies de la nostra estada a Sardenya, varem començar a descobrir allò que fins a les hores era per a nosaltres un misteri, el que contenia aquella enorme illa, per tant pujarem el primer dia fins el nord de l'Illa, i quina no seria la nostra sorpresa quan ens trobarem en que l'asfalt de la carretera s'acabava, malgrat està la ruta senyalitzada al mapa de carreteres que havíem adquirit com a carretera secundària i, així continuà uns quans quilòmetres, d'entrada aquest fet, unit a les dimensions de l'aeroport, ens va fer creure que estàvem a una zona molt deprimida econòmicament, idea que fou amplemment contradita al llarg de la nostra estada, ja que poguerem comprovar, que si bé no era una panacea econòmica, la primera impressió havia estat equivocada.

Arribarem doncs a Torre Falcone, una urbanització situada a l'extrem nord oest

restaurant bar
bona taula
calonge 658202

ECASA

edificaciones cala d'or, s.a.

Carrer Benvinguts, 1 - Local n.º 2

Teléfonos 65 77 23 - 65 78 05

07660 - CALA D'OR (Mallorca)

de l'illa al front de dues illes més petites, una l'illa Plana, gairebé com la Dragonera i l'altra Asinara molt parellada a Formentera, desde dalt del promontori d'aquesta punta es podia veure un bell paisatge, amb unes platges d'arena i aigües netíssimes, que donava goig i feia moltes ganes de quedar-s'hi a passar el dia tirat a la bartola, però no havíem anat allà precisament a prendre el sol, que d'això aquí en tenim tant com allà, sino a conèixer mon, per tant fent un gra sacrifici, decidírem continuar la nostra ruta per la costa nord de Sardenya, passàrem per Porto Torres, una zona molt industrialitzada, on hi ha una centra tèrmica, i un port al que se l'hi veu molt de moviment, la ciutat no difereix molt de qualsevol altra ciutat de la mediterrànea, pel que no ens hi vàrem aturar, decidírem continuar la nostra ruta nord, per que, i uns 35 km. més endavant arribàrem a un lloc precios, que es diu Castelsardo, que traduït voldria més o manco dir Castell del Sard, el sard, es el nom en que es coneix l'habitant de Sardenya, aquest poblet, està enfilat a una mon-tanyeta i, dalt d'ella

hi ha un castell precios, i abaix hi ha un port petit i de "lo més agut", com ens va agradar tant el lloc i eren gairebé pasades les tres, vàrem decidir que era un bon lloc per a dinar, vàrem pujar fins a dalt de la ciutadella i allà al peu mateix de la murada del castell, trobàrem un restaurant amb una terrassa que donava a la mar i a la costa nord al mateix

temps, on hi corria una fresqueta que convidava a estar-hi, vàrem deixar que el canvi ens recomanés el que havíem de menjar i no ens vàrem apenèdir, va ésser boníssim, tot a base de peix, el torrat venia amb tota l'escata, i quan l'hi llevaves, se n'anava la pell i tot pel que te quedava la carn del peix que estava deliciosa.

Havent dinat, repren-guérem la marxa, ara ja amb un poc de pressa, ja que volíem arribar fins a l'estret de Bonifaci, lloc que separa les illes de Còrcega i Sardenya, on hi ha un grupet d'illes entre elles la de "Caprera", lloc on va néixer Garibaldi i que no poguerem arribar a visitar per premura de temps. decidírem tornar per una carretera interior fins l'Alguer, tot passant per Tempio Pausania, lloc on els Carabinieri ens varen aturar per primer cop, per tal de demanarnos la documentació, un control de rutina i ens tractaren amb una amabilitat que seria d'agrair l'emprasin els membres dels nostros cossos de seguretat. Tot continuant el nostre camí, vàrem comprovar, com per aquesta zona i, per la resta de la part de l'illa que vàrem

visitar, la quantitat de surers que hi havia, arbres que mantenen una forta industria del suro.

Quan estàvem a mitjant camí de tornada, ja no podíem més, entre la calor que havíem patit i el tros que duíem recorregut estàvem desesperats, només frissàvem d'arribar i, la petita pasatgera que tot el camí s'havia portat com una senyora, ja es possava nerviosa, no era estrany, duíem fets uns 350 km. i encara ens quedaven uns 150 km. per a fer, per tant quan vàrem arribar a Sassari, Capital de la Província, ciutat que està a uns 40 km. de l'Alguer, vàrem decidir aturar-nos a descansar, i vàrem aprofitar per visitar un poc la ciutat, que té uns 125.000 habitants i compta amb universitat, vàrem poder igualment gaudir de les delícies dels gelats italians en una granja, que és un lloc que està entre la botiga, gelateria i el bar, ja que el servei que dona és tot això, ja després de més o manco una hora i mitja de passejar per els carrers d'aquesta ciutat, bastant interessant per

BOTIGA

CA'N POLLA

tel. 657045

Calonge

cert, vàrem decidir continuar el nostre camí pel què després de quasi tres quarts d'hora arribàrem a l'Alguer, on després d'una bona dutxa, vàrem sortir a fer un volt i a enamorar-nos un poc més d'aquesta joia de ciutat situada a la riera del coralló, de fondes arrels catalanes on la gent es desfà per tal d'ajudar-te amb una amabilitat que et deixa confós.

Al dia següent decidírem fer la costa oest de l'illa, per una carretera que serpenteja a la vora de l'acantilat, i d'on es pot veure el que són unes aigües de mar netes i transparents, cosa que per aquí, per desgràcia nostra, ja no tenim, i a una de les aturades, de les moltes que férem per tal d'admirar una cosa així, poguérem sentir una conversa entre dos Sards, que observant un parell de pescadors de pesca submarina, els criticaven acusant-los d'expoliar i acabar amb la vida marina, un fet més que ens donava a entendre el profunde respecte que els Sards tenen per la natura, sols així s'enten que encara i restin per allà alguns Vells Marins, en tant que per aquí vàrem acabar amb ells ja fa temps, tot i que la seva actual situació sigui bastant difícil per la pressió que representa el turisme a la zona on estan localitzats. Tornant donç, a l'excursió, vos he de dir que arribàrem a Bosa, un poblet enclavat al mig d'unes Montanyes i de cara al mar, amb un port que

semblava el riu del Port de Manacor, però sense la pressió urbanística que hi ha allà, les vores del riu estaven plagades de canyes i de fauna, la ciutat es veia quasi tota empedrada, d'un gust esquisit i, els seus habitants mostraven una amabilitat que et deixava parat. Vam aprofitar per beranar i confonèrem-nos amb la gent del poble i els forasters que es passejaven per allà, va ésser una estona molt agradable.

Continuarem el camí seguint la costa cap el sud, fins a arribar al golf d'Oristano, que és on hi ha la capital d'una altre de les províncies administratives de Sardenya, la d'Oristano, allà ens trobarem amb el conegut pel nom de "stagno di cabras", que es una albufera, molt més gran que la d'Alcúdia i, un poc més petita tal vegada que la de València, allà trobarem un petita església romànica coneguda pel nom de "S. Gionvanni di Sinis", que no es pot deixar de visitar i, les ruïnes de la ciutat romana de Tharros, fundada més o menys el 800 abans de Crist, tot això envoltat d'un paisatge merevellos. També al llarg del recorregut vàrem poder observar multitud de torres defensives que es troben escampades per tot el litoral, diferents a les nostres perquè són redones i perquè estan molt més ben cuidades.

Decidírem tornar a la nostra basse, L'Alguer, per la carretera interior que uneix Porto Torres, on

haviem passat el dia anterior y Cagliari, Capital de la més important de les Províncies de Sardenya i, Capital de la Comunitat Autònoma, que al final no tenguèrem temps de visitar. Per la carretera, a un i l'altre costat de tant en tant anaven brotant "Nuraghes", que són unes construccions megalítiques, una cosa així com si dels nostres Talaiots parlàssim, salvant les distàncies clar està, ja que els nostres talaiots romanen olvidats i plens de batzes, ningú no els guarda ni els visita, en canvi, el Nuraghe, son ciutats quasi tots els més importants tenen encarregats de manteniment que els obrin i els tanquen, i que cuiden l'entrada i els visitants, ara bé, la seva visita és gratuïta, pots donar la voluntat o comprar una guia del Nuraghe que visites, i tot això es destina a una societat que s'encarga de l'estudi arqueològic a l'illa, inclús et faciliten llums de butà per tal què puguis entrar a visitar les sales més fosques d'aquels llocs, personalment vos recordam la visita del de "Sant'antine", perquè està molt ben conservat i, el de "Palmavera", perquè és un poblat bastant gran, que estava en plena fase d'estudi arqueològic quan el visitàrem, tots dos es troben a la província de Sassari i no molt lluny de L'Alguer.

Arribats de nou a l'Alguer, un no pot resistir l'encant de tornar a sortir a mesclar-se en la vida nocturna d'aquella ciutat, que per cert es

bastant animada, segons el taxista que ens va portar de l'aeroport a l'hotel, la més animada de Sassari, i com cada dia ens enamorem una mica més d'aquesta preciosa ciutat, amb tot el seu ambient al port, al casc antic i a la muralla, on es concentrava una ingent multitud de persones que es passejaven amunt i avall, i on un podia anar de compres fins gairebé mitja nit.

Al dia següent decidírem anar a Cala Gonone, on segon ens havien dit i havia encara els últims vells marins de l'illa, aquesta platja situada a la costa est està integrada dins del golf d'Orosel per tal calia atravesar l'illa de Ponent a Llevant quasi bé pel centre de l'illa, tot passant per Nuoro, Capital de l'altra de les províncies administratives de Sardenya, situada a una zona montanyosa, el que ens va fer temer el que ens trobaríem carreteres angostes, però no fou en absolut així, ja que ens trobarem carreteres ben amples, amb ben poca circulació on el "Fiat Uno" que havíem llogat podia desenvolupar una bona i comada velocitat de creuer, sense noses de cap tipus malgrat ésser diumenge, no trobarem cap embós, ni hi havia un transit especial a les carreteres, bona part de les més importants compten en dos carrils de circulació per sentit, el que fa ràpida la circulació.

FORN D'EN TIA MAGUENET

07669-Calonge

de 17h a 20h
i hores convenides

GRASTOS

COMPRA
I
VENDA

tel: 65 77 95
JUDITH

En arribar a Nuoro visitarem la ciutat i berenarem un poc, tornarem a gaudir dels gelats italians,

marino" és a dir la cova del vell marí, ens van avisar que l'únic vell marí que veuríem era el que estava allà pintat perquè la pressió turística semblava tal que seria difícil

temps, perquè no els hi deixen alternativa. Desenganyats, per primera vegada en la visita d'aquella illa, decidírem dinar per tal de reposar forces i fogir d'allà quan abans millor i, ens anarem a "Marina di Orosei",

la qual visita suposava fer uns 600 ó 700 qm., més, decidírem conèixer els indrets pròxims a l'Alguer més a fons, aprofitarem per conèixer més a fons una badia, coneguda per Porto Comte, on hi ha un hotel i un camping, amb una platja i unes aigües divines, enrevoltada d'un pinar preciós, posteriorment visitarem el Nuraghe de Palmavera i la Necropoli "Anghelu Ruiu", on hi havia moltes sargantanes, però que era molt interessant.

Com a la nit tornava el nostre avió cap a la 1 de la matinada, tornarem a L'Alguer a fer quatre compres, ens assegurem a la plaça on hi ha el Palau D'Albis, centre cultural de la ciutat, on la nit anterior havíem assistit a un concert de cantautors en llengua algueresa, és a dir Català, i ens assegurem a uns bancs a escoltar les converses dels pescadors en la nostra llengua, conversa que en un principi resultava un poc difícil d'entendre, per la cansonet que l'hi donen, però que quan t'has fet a ella, s'enten perfectament.

A l'hora de partir ens anarem de cap a l'aeroport, i ens posarem a esperar l'avió, que va dur un retras de quatre hores, pel que varem sortir passades les cinc del matí, temps que varem aprofitar per analitzar el comportament de la petita expedicionària, que havia estat suprem, pareixia que no havia fet res més en la seva vida que viatjar, menjava com mai, congeniava de seguida amb la gent i s'adaptava a tot el que feiem a la perfecció, aprofitant els llargs viatges en cotxe per a dormir, la conclusió era, doncs, que no valia la pena deixar-la per anar de viatge, i, com no, la segona conclusió del viatge, era que no estava complet el complert el coneixement de l'illa, per tal hi hauríem de tornar.

Vicenç Maties Ortega

Els carrers de L'Alguer estan en Català

del que en són uns mestres i, continuarem el camí cap a Cala Gonone, per uns paratges preciosos on encara s'hi pot veure vida en estat salvatge, Muflons i Cabres rondan ben a prop i, arribarem a un tunel que és el que permet l'accés a la carretera que baixa a Cala Gonone. A partir d'aquí va venir el desencant, ens varem ensumar el que venia allà baix, retols anunciant restaurants amb noms tal com "La cuova del buo

al manco en l'estiu veurer-ne cap d'aprop i, així fou efectivament, això del vell marí els hi ha servit per montar un negoci en base a hotels, port esportiu, i lloguer de llanxes neumàtiques per poder arribar a les múltiples i recòndites platges que foren l'amagatall dels pocs exemplars que hi resten, perquè ens consta que encara hi són.

Però el que molt ens temem és que hi seràn poc

que va servir un poc per compensar el desengany que havíem tingut aquell dia. Pel camí poguerem veure una cantera de marbres, i a Orosei, vegérem com darrera la platja; i aprofitant la desembocadura d'alguns torrens, hi havia uns aiguamolls preciosos, amb una rica fauna, una cosa així com eren els aiguamolls de Cala Llonga abans no hi fessin la carretera, o com són, no per gaire temps sembla, els de Cala Mondragó, era una platja gairebé com Es Trenc de gran i no hi havia un sol hotel. Aprofitarem el bon lloc per nadar al mar turré, el qual banya aquelles costes i, ja refrescats tornarem una altra vegada a L'Alguer lloc que sempre ens revitalitzava.

Al dia següent, ja farts de tant de cotxe, duiem fets gairebé 1500 qm., i només havíem visitat alguns indrets de la part nord de l'illa, pel que ens quedava tot el sud,

LLIBRERIA
MAJOR

C. SANTANYÍ, 2
- TFN. 65 80 20

CALA D'OR

OPINIO

La nostra amiga Mònika de Colònia (poble que el seu nom ve del llatí COLONICUM, com Calonge) ens ha enviat aquest article, el qual reproduïm exactament. Recordau aquella nota seva que varem publicar al número tres?

Ja veis, aquesta al.lota amb menys d'un any s'ha fet més mallorquina que molts que hi han estat tota la vida.

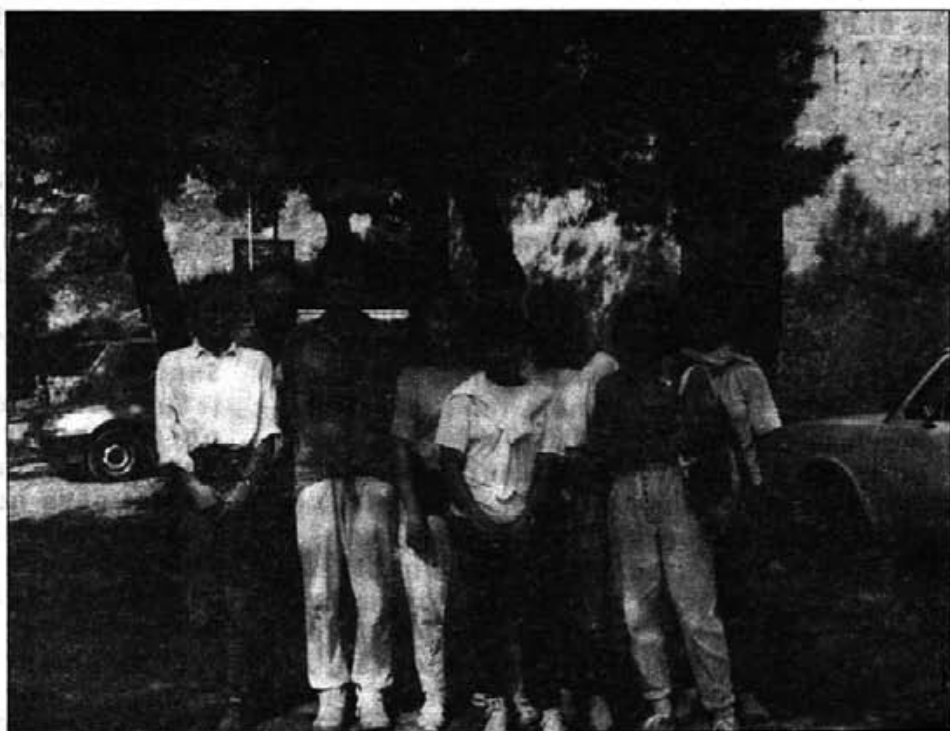
Mallorca, vista per una alemana

Som una alemana que ha viscut 8 mesos a Mallorca i ho estima moltíssim. Us vull contar la meua impressió de l'illa i les seves habitant.

Quan en Alemanya em varen dir que hi ha la possibilitat per a mi de fer feina a Mallorca, vaig pensar: "Perquè Mallorca, on solament hi ha turisme i res més?". Aquesta opinió va ser aquesta que desgraciadament tenen tots els alemanys: Aqueustes que es van de vacances a Mallorca però solament coneixen les platges i les discoteques i aquestes que estan interessades en cultures però que han vist fotos dels centres turístics amb les hoteles tan grans que no estan interessades en venir a Mallorca. I no vaig saber res de la existencia de la llengua catalana i els seus dialectes com es Mallorquí. Com quasi ningú en Alemanya ho sap. L'única vegada que vaig sentir de la seva existencia va ser en les classes de Espanyol de la meua escola. Però com la nostra professora solament ho va mencionar un segon ho vaig oblidar directament com tots els alumnes. Volia anar a Mallorca per perfeccionar es meu castellà. Que ignorant era!

Al principi, quan vaig arribar a Mallorca vaig ser molt triste perquè es resultava cert la fama que Mallorca té en Alemanya: Vaig arribar quan la illa era plena de turistes, especialment de Cala d'Or on vaig fer feina.

Però després de unes setmanes vaig conèixer a unes mallorquines de Calonge, més tard de S'Horta i Alqueria Blanca, fins i tot de Ciutat. Des del principi em va fascinar la franquesa dels mallorquins. Directament em vaig sentir familiar amb ells. Comparant els mallorquins amb els alemanys vaig veure tots els avantatges de la mentalitat mallorquina: Viven pel moment, espontaniament, no són com els alemanys que sempre pensen en el futur. Són molt més oberts i simpàtics i alegres, així que sempre directament es fan amics amb tothom.

Na Mònika amb nosaltres

Ara volia aprendre es Català. Notava que quan vaig demanar als meus amics les coses més fàcils, per exemple com es diu "Cómo estás" en català, varen ser contents i es varen entusiasmar per ensenyar-me més.

He vist el problema que hi ha entre els mallorquins i els forasters. He escoltat l'opinió de moltes forasters que diuen que els mallorquins no tinguin ni educació ni cultura ni pròpia llengua. Però no saben dir bones raons per la seva opinió així que no els vaig creure. Sinó he vist el contrari amb els meus ulls:

Els meus amics mallorquins em varen ensenyar la seva història de una manera interessantíssima. Varem fer una matança, varem fer excursions per conèixer l'illa, em varem prestar i regalar llibres en català, em varen fer conèixer la música popular mallorquina. Fins i tot em ensenyaven receptes de la cuina mallorquina. Abans mai he vist gent que es esforça tant per conservar i

fer reviure les costums de la seva cultura.

Així que cada vegada quan torn a Mallorca i veig tots els edificis nous, estic molt trista i preocupada que es perdi tota la bellesa de l'illa, amb cada tipus de paisatge com calas i roques, mar i muntanya, que fins ara no estava ocupat del turisme.

Vull que tots que s'enforcen tant per conservar la cultura de l'illa mai perdin la paciència i encara que han de veure com els altres (els constructors de hoteles, els que no volen acceptar la cultura mallorquina ...) no volen fer cas d'ells.

Fins s'estiu que vé

Na Mònika de
Alemanya

Rèplica a la carta de Josep Mª Plaza

Vaig llegir el teu article sobre l'esport i no entenc massa bé el què vols dir amb això de que "l'esport en la seva essència més pura i neta ja no existeix". Vull entendre que es tracta d'una crítica als interessos creats que es troben dintre d'aquest món, però tampoc veig massa coherent que entremesclis les rivalitats personals que hi pot haver entre atletes amb les rivalitats extra-esportives que hi ha entre els dirigents de l'esport. Sí, estic d'acord amb tu, amb que l'esport és un negoci, i ben rodó si hem de creure el dir de la gent, però això no és sinònim de que els esportistes, fora de les pistes i llevat certs casos excepcionals tipus Johnson-Lewis, no puguin ser camarades si no amics.

Si fessis una crítica despiadada als ineptes dirigents de l'esport (que l'únic interès que tenen és omplir-se les butxaques com més aviat millor) em semblaria perfecte. Però mesclar a l'esport en si mateix i als seus practicants, ja no em sembla tan perfecte ni tan sols correcte.

Dius amb paraules melodramàtiques que el millor té als costats enveges, rivalitats... O no sabs que l'enveja o la rivalitat sana, a part d'un defecte, pot ésser una virtut? Sí, una virtut, tal com ho veus. Posem un exemple, quan un nen veu un partit de bàsquet i veu les filigranes que fan el "Magic" Johnson, sent una espècie de sana

enveja pel que fa aquell home i intenta fer-ho com ell. Això mateix passa a les competicions d'alt nivell, ja que un dels lemes de qualsevol esportista és "si ell pot fer-ho, per què no jo?" I aquesta ànsia de superar al millor fa que les competicions siguin cada vegada més obertes. T'imagines on acabaria l'esport si els atletes de segona fila no intentassin superar als millors de cada especialitat? A mi em sembla que així l'esport tendria una vida molt curta.

Passant a un altre punt, sense venir a bé i encara que sigui de passada, em mescles escàndols ocorreguts en els Jocs Olímpics de Seül (s'anomenen així i no Olimpíades, ja que una Olimpíada és el temps que transcorre des de la clausura d'uns Jocs fins a l'apertura oficials dels nous Jocs, als quatre anys) amb els esdeveniments esportius que es procuraren fer, i de bona fe, a les Festes de Sant Miquel.

En relació a aquest tema em sembla que tu no t'agradaren massa. Comentes que aquesta és una idea compartida, i no ho dubto, però ho és per una minotira, ja que l'assistència de públic fou prou important com per a pensar que a la majoria del poble sí que li agradaren les diferents competicions.

El motiu per queixar-te no el veig tan clar com tu; primer, perquè tampoc hi hagueren tantes competicions com per anomenar, irònicament, "Olimpíades"; segon, perquè ni una sola d'aquestes competicions llevaren un sol minut de temps ni assistència de públic a cap altre dels actes que es realitzaren; i tercer, que si no hi hagués hagut aquests esdeveniments, què hagués quedat de festa?

Delegación: Tecnoradio - TR - Esquema Alarmas
Program Systems - Iluminación Espectacular
Instalaciones Eléctricas - Laser - Sonido

TECNO LUZ
SA

JUAN VICENS BINIMELIS
DR. TECNICO

CL. FONT MAYOR, 14 - TEL. 85 81 09 - CALA D'OR - MALLORCA

poca cosa, si pensam que aquests torneigs, llevant el de bàsquet, es realitzaren en dies en que no hi havia més festa.

Per fer una crítica, no s'ha de mirar sols si agrada o deixa d'agradar, sino que ha d'entrar-hi gran quantitat de factors, sopesant-ho tot: equips assistents, dates dels "matches"... etc. I en aquests cas s'ha de donar l'enhorabona als responsables de l'organització ja que en tots els casos ha estat perfecte. Em sembla de mal gust la crítica, no per la crítica en si mateixa sino que pel tò ironic que has donat al teu escrit. Crec que no t'adones dels mals de cap que porten totes aquestes coses als organitzadors, en aquest cas concret a en Maties, per aconseguir que venguessin equips de fora poble (Campos, Felanitx o Ciutat) Per la meua part, he de dir CHAPEAU MATIES, segueix així!

Si a tú no t'han agradat els actes de les festes, i ara et parlo com a part integrant de la comisió de festes, tenc la solució idònea: l'any que ve formes part d'aquesta comisió i proposes els actes que més et venguin a gust i si la majoria els accepta: enhorabona, i si no: un altre vegada serà.

Passat al darrer punt, el del famós escàndol del "doping"; em resulta irònic i a la vegada graciós comprovar els rius de tinta que ha fet córrer el cas Ben Johnson, però el que és cert és que dopar-se no va començar, encara que molta gent cregui que així és, a Seül, si molt abans. Basta recordar que a mitjans dels anys setanta, quasi es va prohibir la participació internacional a esportistes femenines del bloc comunista (concretament nadadores i atletes), sabs perquè? Idò

per injectar-se hormones masculines, el que provocava un augment de la massa muscular i conseqüentment un augment de la

força física. A pesar del que dic, vull deixar ben clar que no somo partidària del doping, però també és cert que per un moment em vull convertir en advocat del diable i defensar una mica als atletes dopats. Des de sempre es diu "Tal atleta s'ha dopat", però jo encara no he sentit dir aquell metge, metge esportiu concretament, ha donat a Tal atleta una substància que donava positiu. O un altre cas, els directius de tal club, han donat als seus esportistes, substàncies prohibides. Aquestes coses passen molt més sovint del que ens pensam. Els propis atletes saben que el dopar-se lis fa mal; mira si ho saben que, al menys en un cas pròxim, els propis atletes espanyols demanaren a la Federació Espanyola d'Atletisme que es realitzassin controls anti-doping, per sorpresa, tant a entrenaments com a competicions oficials. Crec que això ho diu tot.

Com a punt final, et faré una recomenació: no et fixis tant en els desbarats que es cometen en nom de l'esport i fitxa-t més en les coses boniques que hi ha, i que són moltes malgrat no ho sembli, que són les que en definitiva fan de l'esport un món apart.

Margalida

**CODOSA
IMATGE D'OR**

Avda. Boulevard, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESSIONAL**

*Fotocòpies
Fotos carnet
Reportatges*

ARA, VÍDEO I MÚSICA.

INSTALACIONES y MONTAJES ELECTRICOS
Exposición de APLIQUES Y LAMPARAS

eléctricas

Manresa S.A.

Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN - ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO

C/. Ariel, 5 - Tel. 657859

CALA D'OR

Av. Bélgica, 6 - Tel. 657378

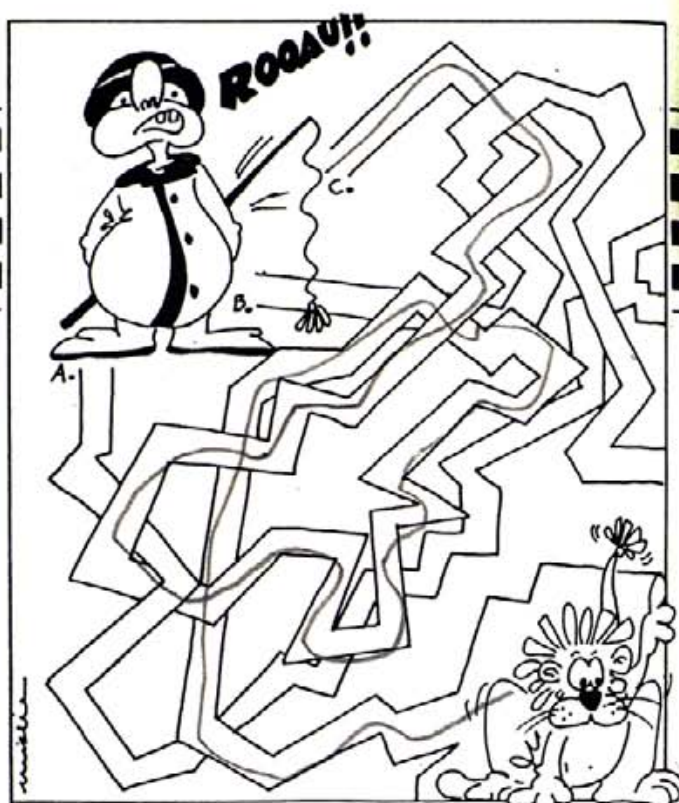
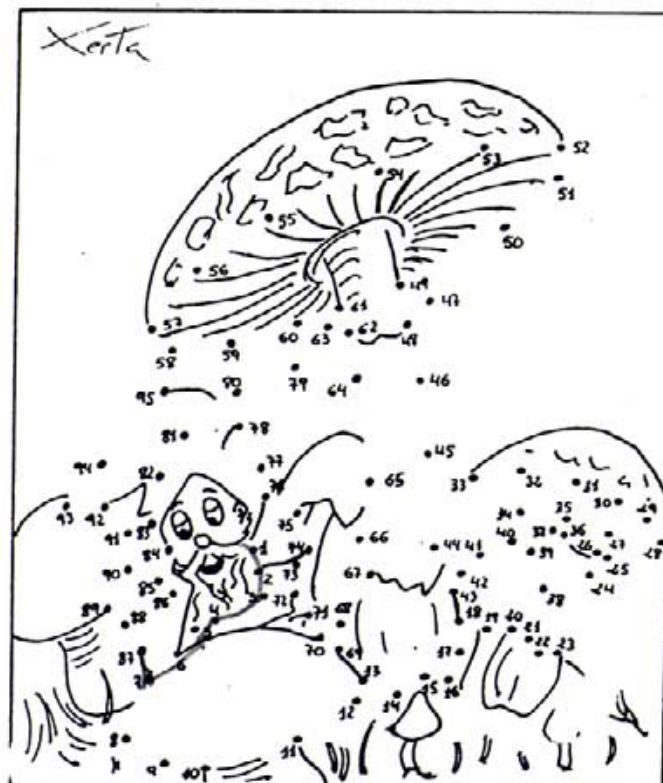
dies i coses

PASSATEMPS

ENDEVINALLES

Ballant ballant jo vaig nèixent;
per viure, m'han de cremar;
quan més me pos a treballar,
sa suada no me deixa.

Un abre té dotze branques;
cada branca, quatre nius;
dins cada niu, set ous,
i, com en neix un, s'altre es mor.

Com ho ha de fer el domador per arribar al lleó?

DITA DIVERTIDAD'UN HOME
QUE VA PROMETRE D'INS -
TRUIR UN ASE.

Un senyorot, per tal d'apog
dar-se dels béns d'un vassall
que s'avanava de fer moltes
coses, li va manar, sota ame-
naga de càstig greu, que ensa-
nyàs un ase de llegir. Aquell
digué que això era impossible
si no li concedien molt de
temps per a instruir l'animal.
El senyor li digué que dema-
nàs el temps que volgués, i
ell demanà deu anys. Tothom es
reia d'ell perquè havia emprès
de fer una cosa impossible. Ell
va tranquil·litzar els seus
amics dient-los:

- Estic ben tranquil, perquè
d'aquí a deu anys, o el prin-
cep o l'ase o jo serem morts.
Amb aquestes paraules va mos-
trar que convé perllongar i
retardar tant com es pugui la
realització d'una cosa difi-
cil.